

Aikuisen paikka on leikin keskellä

Varhaiskasvatuksessa on pitkään lähdetty leikkikäsityksestä, jossa lapset ovat leikin keskushahmoja ja heidän aloitteensa ovat leikin keskeisen sisältö. **Annukka Pursi** näkee asian toisin.

Annukka Purren mielestä päiväkodin aikuinen voi olla leikin keskushahmo, ja leikkiä voidaan rakentaa ja ylläpitää aikuisen leikkivuoroilla. – Erityisesti alle 2-vuotiaiden lasten leikin tukeminen edellyttää vahvasti aikuisjohtoista otetta. Keskushahmon roolissa aikuinen saa eri tavalla otetta lasten yksilöllisistä leikkitaidoista, ja samalla lapsille tarjoutuu mahdollisuus tutustua syvällisemmin aikuiseen. Pursi sanoo.

Moni varhaiskasvatuksen ammattilainen ajattelee, että leikissä kaikki tila kuuluu leikkiville lapsille itselleen. Aikuiset ovat tällöin leikin vieressä, eivät sen sisällä. He vaihtavat ehkä keskenään kuulumisia samalla kun ovat herkkänä lasten aloitteille.

Purren tulosten mukaan tähän liittyy ongelmia. Lasten aloitteiden huomaaminen vaatii leikkiin osallistumista, ja leikissä ollaan mukana joko sataprosenttisesti tai ei ollenkaan. – Lasten mikrovuorovaikutusta koskeva analyysi osoittaa, että lapset oppivat keskustelun pelisäännöt jo hyvin varhain. Jos ihmiset puhuvat keskenään, heidän keskusteluun ei hevin keskeytetä. Jos aikuiset ovat suuntautuneet toisiinsa, lapset eivät välttämättä tee aloitteita heidän suuntaansa, Pursi pohtii.

Pursi setvii väitöstutkimuksessaan alle 3-vuotiaalle lapsille suunnattua varhaiskasvatusta lasten keskinäisen sekä aikuisten ja lasten välisen leikin näkökulmasta. Erityisenä mielenkiinnon kohteena ovat leikilliset kohtaamiset, joissa aikuinen osallistuu aktiivisesti leikkiin useamman lapsen kanssa.

Tutkimusaineisto sisältää 150 tuntia videoaineistoa lasten keskinäisestä ja aikuisten ja lasten välisestä arkisesta vuorovaikutuksesta yhdessä kunnallisessa varhaiskasvatuksen taaperoryhmässä. Väitös tarkastetaan Helsingin yliopistossa syyskuussa.

Aikuisen toimiessa leikin keskushahmona lähes kaikki lasten leikkivuorot kulkevat aikuisen kautta. Purren mukaan tämä mahdollistaa pitkäkestoisen leikin taaperoryhmässä. – Leikin keskushahmon roolissa aikuisilla on myös entistä paremmat mahdollisuudet huolehtia siitä, että jokainen lapsi pääsee osallistumaan yhteisiin leikkeihin omien taitojensa ja valmiuksiensa mukaan. Tätähän uusi vasukin varhaiskasvatukselta edellyttää.

Keskushahmona toimiva aikuinen voi esimerkiksi ottaa leikin ulkokehälle jääneen lapsen syliin, jolloin lapsi pääsee sa-

man tien turvalliselle näköalapaikalle leikin keskelle.

Yksi tuettu leikillinen kohtaaminen ei välttämättä riitä viemään lasta leikin sisäkehälle. Leikkiin osallistaminen vaatii Purren mukaan päiväkodin aikuisilta järjestelmällistä otetta. – Henkilöstön kesken voidaan sopia, että tänään yksi aikuinen keskittyy tukemaan tietyn lapsen osallistumista vaikkapa järjestämällä yhteisiä leikkejä teemoista, joista lapsen tiedetään pitävän. Tämä edellyttää entistä tarkempaa päivittäistä työnjakoa, jossa yksi aikuinen keskittyy täysin leikkiin ja muut huolehtivat kaikista muista asioista. 🐸

Annukka Pursi:

Yhteisen ymmärryksen rakentuminen aikuisten ja lasten välisessä leikissä: Aikuisen roolit ja pedagogiset käytännöt varhaiskasvatuksen taaperoryhmässä. Helsingin yliopisto 2019.

...Kukkuu-leikki tuo aikuisen lähelle lasta taaperoryhmässä.

**LASTEN
LEVY-
KAUPPA**

Lastenmusiikin
oma nettikauppa

www.lastenlevykauppa.fi

FB Lastenlevykauppa

**Laadukasta, monipuolista
musiikkia koko perheelle**